

Centar za nestalu i zlostavljaju djeću
Dunavska 53, Osijek
Tel/Fax: 00 385 31 272 943
www.cnzd.org
email: info@cnzd.org

Save the Children

Djeca bez pratnje u Hrvatskoj - njihove potrebe i naši odgovori -

Doc.dr. sc. Ivana Jeđud Borić

Dubravka Marušić

Zagreb, 20.4.2017.

Sadržaj

Tko su djeca bez pratnje?

Potrebe djece bez pratnje

Postojeći uvjeti skrbi o djeci bez pratnje

Nalazi terenskog istraživanja

Sustavna rješenja - prijedlozi

Tko su djeca bez pratnje?

- bez roditeljske skrbi i zaštite
 - većinom **dječaci** u dobi od 14-18 godina
 - podrijetlom iz ratom i krajnjim siromaštvom zahvaćenih zemalja
 - većinom govorna područja: arapski, farsi, paštu, urdu jezik
 - u grupama s drugom djecom ili sunarodnjacima putuju „neregularno” (plaćaju krijumčarima ljudima)
 - na putu izloženi raznim rizicima i trpe različite oblike nasilja, glad, strah za vlastiti život, „meta” krijumčara i trgovaca ljudima
 - posebno ranjiva skupina djece → potrebna posebna zaštita i skrb
-

Potrebe djece bez pratnje

- **procjena potreba** - najboljeg interesa djeteta, vrste i stupnja rizika, sposobnosti
- **skrbnička zaštita**
- **osiguranje prevoditelja** - sporazumijevanje na djetetu razumljivom jeziku
- **primjeren i siguran smještaj**
- **psihosocijalna podrška** i skrb od strane educiranih stručnjaka
- **učenje hrvatskog jezika**
- **uključivanje u obrazovni proces**
- **pristup zdravstvenoj skrbi** i zaštiti
- **Trajnija rješenja:**
 - međunarodna zaštita,
 - kontakt i spajanje s obitelji,
 - siguran povratak u zemlju podrijetla,
 - dulji boravak u RH: organizirano stanovanje, udomiteljstvo

Što poručuju djeca?

- Nezadovoljstvo oblikom skrbi
 - Nezadovoljstvo sadržajem skrbi
 - Nedostatak psihosocijalne pomoći
 - Osjećaj nejednakosti u odnosu na djecu hrvatske državljanke
 - Nezadovoljene potrebe
 - Premali iznos mjesečnog džeparca koji neredovito primaju
 - Nedovoljna kulturalna osjetljivost
 - Jezik
 - Nedostatne informacije i neizvjesnost u odnosu na daljnji život
 - Nepostojanje osobe od povjerenja
 - Posebni skrbnici
 - Neprihvaćenost u lokalnoj zajednici
-

Postojeći uvjeti skrbi o djeci bez pratnje

- 1. Stanje 14.3.2017.** → 30 dječaka (Afganistan, Egipat, Irak, Pakistan, Sirija) u 7 ustanova socijalne skrbi u cijeloj RH
 - 2. Smještaj:**
 - djeca do 14 godina – dječji domovi
 - djeca starija od 14 godina – domovi za djecu s problemima u ponašanju!
 - djeca starija od 16 godina, tražitelji međunarodne zaštite - prihvatilišta za tražitelje međunarodne zaštite
 - 3. Skrbništvo** – posebni skrbnici, većinom stručni radnici centara za socijalnu skrb i domova
 - 4. Postupanje** – reguliranom Protokolom o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja-stranim državljanima (Vlada RH, 2013.)
-

Nalazi terenskog istraživanja

- **„Razasutost/usitnjenost” resursa:** manja kvaliteta → skuplja usluga
 - ustanove za smještaj na širem području RH
 - potreban velik broj pružatelja različitih usluga (zdravstvenih, obrazovnih, prevođenja, pravne pomoći, skrbnika)
- **Neprimjeren smještaj** djece bez pratnje zajedno s populacijom djece i mladih s problemima u ponašanju, kao i u prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite zajedno s odraslima
- Djeca bez pratnje u grupi s djecom državljanima - i drugačijim potrebama!
- **Nedovoljno educirani** stručni radnici za rad s djecom bez pratnje
- **Nedostupni prevoditelji** (osim u Zagrebu)
- **Posebni skrbnici** – prepreke za potrebnu dostupnost djeci bez pratnje
- **Teškoće uključivanja u obrazovanje** i učenje hrvatskog jezika
- **Teškoće u osiguranju zdravstvene skrbi**
- **Tranzitnost RH** → učestalo bježanje i nestanak djece bez pratnje

Sustavna rješenja - prijedlozi

- Izraditi **Plan skrbi o djeci bez pratnje**
 - **Osigurati specijaliziranu, cjelovitu skrb i smještaj za djecu bez pratnje**
 - identifikacija, prihvata, procjena, svakodnevna skrb i potrebne usluge
 - CNZD predložio MDOMSP -u Model skrbi o djeci bez pratnje (stambene zajednice, dnevni centar, educirani stručni radnici i prevoditelji)
 - **Prilagoditi i unaprijediti skrbništvo** – stručni radnici u specijaliziranom smještaju – rasterećenje sustava socijalne skrbi u stručnom i financijskom pogledu
 - **Educirati i specijalizirati** stručnjake za rad s djecom bez pratnje
 - **Novi Protokol** o postupanju prema djeci bez pratnje - Odrediti koordinativno tijelo zaduženo za praćenje i unapređenje sustava skrbi o djeci bez pratnje
-

Sustavna rješenja – prijedlozi ⁽²⁾

Transformirani model skrbi o djeci bez pratnje

⇒ **Zasebni/specijalizirani kapaciteti za djecu bez pratnje**

- 3 objekta → područje Zagreba (ev. Zagrebačke županije), Osijek
- zbog dostupnosti i osiguranja potrebnih usluga od strane državnih tijela, javnih ustanova, međunarodnih i OCD, diplomatsko-konzularnih predstavništava, bržeg i lakšeg pristupa pravima (traženje azila)
- **1. objekt - Uvođenje jedinstvene „točke ulaza, prihvata i procjene”** (N. Zagreb)
 - Hitan smještaj – prihvatni centar
 - Procjena potreba → do 30 dana
 - Organizirano stanovanje
 - Boravak - za djecu školske dobi smještenu u Porinu u obiteljima tražitelja azila
 - Savjetovanje i pomaganje djeci i roditeljima smještenima u Kutini – **podrška mobilnog tima**
- Stručni radnici ⇒ istovremeno i skrbnici
- Formiranje odgojnih grupa uvažavajući kriterije dobi, podrijetla, pravnog statusa, zajednički smještaj braće i sestara
- **2. objekt – organizirano stanovanje** (Zagreb/Zagrebačka županija)
- **3. objekt – organizirano stanovanje** → Osijek

Sustavna rješenja – prijedlozi (3)

- Pružanje specijaliziranih i prilagođenih usluga zasniva se na temeljnom kriteriju zaštite dobrobiti djece.

- Ovakvim pristupom osigurava se potencijal za osiguravanje sljedećih uvjeta:
 - **dostatni kapaciteti** u specijaliziranim uvjetima - stambene zajednice
 - **racionalizacija sustava** skrbi za djecu bez pratnje, rasterećenost znatnog broja stručnih radnika u domovima/centrima i CZSS
 - **provođenje procjene potreba** ⇒ u stabilizirajućem, sigurnom okruženju, prilagođenom djeci
 - **osiguranje usluga prevoditelja**
 - osiguranje dovoljnog broja stručnih radnika ⇒ posebni skrbnici
 - **veća razina zaštite djece** i preveniranje broja bjegova/nestanaka iz ustanove i iz RH,
 - **ušteta financijskih sredstava** koja se mogu preusmjeriti za edukacije stručnih radnika/skrbnika za djecu bez pratnje.

Hvala na pažnji!

Ivana Jeđud Borić

ivana.jedud.boric@erf.hr

Dubravka Marušić

dubravka@cnzd.org
